

zakończenie pracy magisterskiej

Wiek przedszkolny jest okresem intensywnego rozwoju dziecka, którego prawidłowy przebieg ma decydujące znaczenie dla późniejszych lat życia. Dlatego też ogromną rolę pełnią wszelkie działania nastawione na stymulowanie i kształtowanie tego rozwoju.

U dziecka w wieku przedszkolnym najbardziej właściwym typem nauczania jest nauczanie spontaniczno – reaktywne, ponieważ jak twierdzi L. S. Wygotski dziecko „robi to co chce, ale chce tego, czego chce jego wychowawca.”[1]

Poznanie przez dzieci otaczającej je rzeczywistości wymaga zastosowania najbardziej celowych metod z punktu widzenia rozwoju dziecka i właściwości nowego materiału. Opanowywanie nowych wiadomości i nabywanie coraz bardziej złożonych umiejętności, będzie przebiegało optymalnie tylko wtedy, jeżeli dziecko będzie stymulowane przez dorosłego, który będzie dążył do tego, aby jego program stawał się „wewnętrznym” programem samego dziecka.

Założeniem niniejszej pracy było potwierdzenie hipotezy głównej, która brzmiała: Należy przypuszczać, że metody aktywizujące (burza mózgów, gry i zabawy dydaktyczne, gry symulacyjne, inscenizacje, drama) mają istotny wpływ na przygotowanie dzieci 6 – letnich do nauki szkolnej rozumiane jako przyrost i trwałość wiadomości i umiejętności oraz operatywności wiedzy. Aby dokonać analizy wpływu stosowania metod aktywizujących na przygotowanie dzieci 6 – letnich do podjęcia nauki szkolnej zostały przeprowadzone badania empiryczne, którymi objęte były dzieci z dwóch grup 6 – latków w różnych przedszkolach. Jak wykazał test pomiaru końcowego dzieci z grupy E osiągnęły lepsze wyniki o 7,3 % od dzieci z grupy K na poziomie wiadomości. Jeżeli chodzi o wykorzystanie wiedzy w sytuacjach typowych, to wyniki uzyskane przez grupę E ukształtowały się na poziomie 93,5 % osiągnięć, a przez grupę K na poziomie 85 % osiągnięć. Natomiast jeśli chodzi o trwałość wiadomości i umiejętności, to w grupie E była ona niemal dwukrotnie większa niż w grupie K, ponieważ ubytek w wiadomościach i umiejętnościach w grupie E nastąpił na poziomie 5,2 % osiągnięć, a osiągnięć grupie K – 10,2 %.

Największa różnica wynikająca z testu pomiaru końcowego dotyczyła rozwiązywania problemów i

zastosowania wiedzy w sytuacjach nietypowych i wyniosła 19,23 % osiągnięć na korzyść grupy E.

Przeprowadzony eksperyment i badania empiryczne oraz analiza literatury dotyczącej pracy metodami aktywizującymi dzieci w wieku przedszkolnym pozwoliły na sformułowanie wniosków końcowych:

1. Metody aktywizujące umożliwiają pełne zaangażowanie dziecka w przebieg zajęć, dając mu wyraźną przewagę nad aktywnością nauczyciela.
2. Angażują jednocześnie emocje i umysł dziecka w nieporównywalnie większym stopniu niż metody tradycyjne, co zwiększa ich efektywność.
3. Rozwijają myślenie teoretyczne, umiejętność stawiania hipotez, dokonywanie analizy i syntezy; przewidywania i weryfikowania hipotez, wzmacniają dociekliwość oraz wytrwałość w dążeniu do uzyskania odpowiedzi na nurtujące pytania.
4. Przyzwyczajają dziecko do empirycznego podchodzenia do poznawanej rzeczywistości.
5. Zapewniają różnorodność gromadzonych doświadczeń. Wiedza zdobyta przez dziecko ma charakter interdyscyplinarny, tworzy całościowy obraz świata i siebie.
6. Umożliwiają wykorzystanie możliwie wszystkich zmysłów i funkcji poznawczych w procesie konstruowania wiedzy.
7. Uczą dzieci umiejętności myślowego wybiegania w przyszłość i przewidywania skutków swoich działań.
8. Wzmacniają możliwość dziecka poczuć sprawstwa na rzecz zmniejszania się poczucia wykonywania poleceń innych czy nakazów zewnętrznych.
9. Dają możliwość i uczą współpracy, udzielania im pomocy, co stanowi ważną umiejętność przydatną w dalszej edukacji oraz dorosłym życiu.
10. Umożliwiają nauczycielowi tworzenie warunków do podmiotowości dziecka w procesie uczenia się, ponieważ pracując tymi metodami należy uwzględniać indywidualne zainteresowania i preferencje, zdolności i potrzeby oraz oczekiwania dzieci.
11. Umożliwiają dzieciom dostosowanie tempa pracy i stopnia trudności podejmowanych działań do indywidualnych możliwości.
12. Wyznaczają nauczycielowi odmienną, niż w tradycyjnych metodach, rolę – polegającą na udzielaniu dziecku pomocy i wsparcia w procesie uczenia się, a nie kierowaniu nim.
13. Dają możliwość zaspokajania ważnych potrzeb życiowych dziecka, a najważniejszą z nich jest rozwijanie umiejętności radzenia sobie w trudnych czy nowych sytuacjach.
14. Swoją efektywność zawdzięczają oparciu procesu nauczania – uczenia się na zabawie jako podstawowej i naturalnej formie aktywności dziecka.

—

[1] L. S. Wygotski, Nauczanie a rozwój w wieku przedszkolnym, [w:] Wybrane prace